

La Catalunya guerrera

ELS CATALANS A LES GUERRES DEL MÓN

Josep Maria Solé i Sabaté i Eduard Puigventós López

Editorial: Ara Llibres

Barcelona, 2014

Pàgines: 272

Preu: 9,99 euros

Monument a la memòria de Domènec Matheu, barretina i albiceleste ARXIU

Tots els ciutadans i ciutadanes de Catalunya que hem voltat una mica fent turisme més d'un cop hem tingut la sensació que en qualsevol racó del planeta t'hi pots trobar un català. És una constatació empírica de caire lúdic i recreatiu que, tanmateix, té una llarga història empírica en un país que sempre ha sigut terra de trobada però paral·lelament no ha deixat mai de ser un punt de partida per anar a veure i viure món. La tradició i l'imaginari col·lectiu tenen tendència a dibuixar els catalans viatgers com a negociants, comerciants, emprenedors atrevits que navegaven o cavalcaven a la recerca de la fortuna, personal i col·lectiva, amb el típic esperit bonhomí i despert d'una nació pacífica i laboriosa.

La realitat, tanmateix, inclou aquest perfil però també un altre tipus que xoca amb la visió que els catalans tenim de nosaltres mateixos. En contrast amb aquest concepte un tan naïf de gresol del pacifisme i la no-violència l'últim mil·lenni ha vist com, pràcticament fins a la segona meitat XX, ha existit el català aguerit, el lluitador a la recerca de causes perdudes per defensar arma en mà, el mercenari cruel al servei del millor postor, l'eixelebrat somiatruïtes sense ofici ni benefici que s'apuntava a la trifulga internacional més de moda en el seu temps per poder marxar de casa a buscar-se la vida. Aquesta fins a cert punt incòmoda i sense cap dubte apassionant visió de la catalanitat més bel·licista i arrauxada és la que retraten Josep Maria Solé i Sabaté i Eduard Puigventós en el llibre *Els catalans a les guerres del món*, editat per Ara Llibres.

Des de l'expedició contra el califat de Còrdova l'any 1010 fins la poc coneguda participació de voluntaris en el conflicte balcànic de la primera meitat de la dècada dels noranta passada, els dos historiadors, d'una manera amena, documentada, amb algunes aportacions inèdites i un bon índex de recomanacions bibliogràfiques per al lector amb ganes de saber-ne més, recorren les gestes i els fracassos militars de la catalanitat arreu del món. Guiats per Solé i Sabaté i per Puigventós revivim la prodigiosa aventura dels almogàvers, la

conquesta de Califòrnia, la presència de soldadesca catalana en llocs tan insospitats com Dinamarca, la guerra Franco-Prussiana o exercint el bandolerisme reaccionari al sud de la Itàlia de l'època del Risorgimento. Catalans revolucionaris, catalans contrarevolucionaris, pinxos, aventurers, militants per l'alliberament de pobles oprimits o saquejadors a sou o per compte propi, la catalanitat ha escrit una llegenda negra, o si més no grisa, en països tan allunyats com Grècia, Colòmbia o el nord africà.

El llibre no és cap treball d'història militar i defuig incórrer en una tronada successió de batalles i batalletes (tot i que les utilitza amb voluntat il·lustrativa) per centrar-se a contextualitzar els protagonistes en l'entorn polític i social on són localitzats. No és, tampoc, per tant, una història anònima, sinó que es citen noms i cognoms d'un bon nombre de protagonistes, la qual cosa permet saber, o recordar, per exemple, el paper clau d'individus com Domènec Matheu o Joan Larreu en el procés d'independència argentina, el de Manuel Gual i Josep Maria España en la insurrecció veneçolana, o l'intent d'un barceloní de nom Josep Plantí de fundar una colònia catalana als confins de l'imperi austríac amb exiliats de la

Guerra de Successió, que va arribar a establir unes 800 persones i que va acabar sobtadament com el rosari de l'aurora.

Els catalans a les guerres del món desmunta el tòpic del poble que no ha trencat mai cap plat que presideix avui l'imaginari col·lectiu, però no deixa de situar l'agressivitat nostrada en un context on el bel·licisme ha estat norma durant centúries i on Catalunya, senzillament, no ha estat cap excepció. En tot cas, afortunadament l'excepció ho som ara. El treball es pot llegir no només com una realitat catalana sinó que, per mitjà de la petja catalana, permet al lector repassar els principals episodis polítics de la història general, fonamentalment europea i americana. Una guia amb noms d'aquí i fets d'arreu per entendre l'evolució d'alguns dels principals conflictes mundials des de l'edat mitjana fins la contemporaneïtat. *

Guerra de Successió, que va arribar a establir unes 800 persones i que va acabar sobtadament com el rosari de l'aurora.

